

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΧΑΛΚΗΣ: Ο Αγγλικός, ο Γαλλικός, ο Ιταλικός κήπος

[Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Εκ της Ιεράς Θεολογικής Σχολής Χάλκης περιγράφονται τα εξής:

Βασισμένοι στο γεγονός ότι ο μικρός αυτός «παράδεισος» ανήκει στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, δώσαμε μία «παγκόσμια» χροιά, περικλείοντας τους κήπους με τα πιο δημοφιλή στυλ κηποτεχνίας σε τεμάχια επίδειξης τών 50 τ.μ.. Έτσι, έδω είναι ο τόπος όπου ο βραζιλιάνος καλλιτέχνης και βοτανολόγος Roberto Burle Marx συναντά τον νατουραλιστή Δημήτρη Πικιώνη από την Ελλάδα. Ο έμβληματικός κηπουρός της Βασίλισσας και συλλέκτης φυτών Carability Brown (που καθιέρωσε το «έλεύθερο στυλ του αγγλικού κήπου») συναντά τον μεσογειακό άγρο με τις έλιές, τα κυπαρίσσια και το σιτάρι του Fernando Carouncho. Τέλος, τα δημοφιλή κηποτεχνικά στυλ της Γαλλίας και της Ιταλίας συναντούν το πνεύμα του

πολιτισμοῦ τῆς Ἄνω Ἀνατολῆς, τὸ ὁποῖο ἀντανακλᾷ τὴν ἡρεμία καὶ τὴν προσευχῆ στὴν καθημερινότητα.

Τέλος, ἓνα μικρὸ κηπάριο μὲ ὀξύφυλλα εἴδη (ὄρτανσία, μανόλια, παιώνια, καμέλια κ. ἄ.) εἶναι ἀφιερωμένο στὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Πριγκιποννήσων Δωρόθεο Γεωργιάδη (1891-1974), τὸν ἐπονομαζόμενο «κηπουρὸ τῆς Ἐκκλησίας», πὸν μεριμνοῦσε ἐντατικὰ καὶ μὲ ἀφοσίωση γιὰ τὴν διατήρηση τοῦ κήπου τῆς Σχολῆς.

Ὁ Ἀγγλικὸς κήπος

Βασισμένος στὴν ἰδέα νὰ μεταφέρει τὴ φύση στὸν κήπο, ὁ χαρισματικὸς Lancelot «Capability» Brown, δημιούργησε στὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα μία «σχολὴ κηποτεχνίας», στὴν ὁποία καταργοῦνται οἱ ἀύστηρὲς γεωμετρικὲς δομὲς καὶ τὰ σχηματοποιημένα φυτὰ, ἀφήνοντας νὰ κυριαρχήσει ἡ ἐλευθερία τῆς ὑφῆς τοῦ κάθε στοιχείου τοῦ κήπου. Ἡ ἐλευθερία αὐτὴ ἐκφράζεται μὲ τὶς καμπύλες στὸ σχεδιασμό, τὴν κίνηση πὸν δίδουν τὰ φυλλώματα μικρῶν θάμνων καὶ

καλλωπιστικῶν ἀγροστωδῶν, ὁ ἦχος τῶν πουλιῶν ποὺ προσελκύει ἡ λίμνη μὲ τὰ νούφαρα, καθὼς καὶ ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἐποχῶν μὲ τὴ χρήση χαρακτηριστικῶν φυλλοβόλων θάμνων, τριανταφυλλιῶν, γενικότερα φυτῶν μὲ ἀλληλουχία ἄνθισης ὅλο τὸ χρόνο. Τὰ ἀρωματικὰ φυτὰ ὀλοκληρώνουν τὴν εἰκόνα τῆς ὑπαίθρου ὀδηγώντας πρὸς τὸ λειμῶνα καὶ τὴν ἀλέα ποὺ καταλήγει στὶς χαρακτηριστικὲς φλαμουριές.

Εἶναι ὁ κῆπος ποὺ μυρίζει, ποὺ γυρίζει καὶ πού.... σφυρίζει.

Ὁ ἴδιος ὁ Carability Brown, ἐκφραστὴς τῆς ἀρχῆς τῆς θεματικότητας, παρομοίαζε τὸ ρόλο του ὡς κηποτέχνη μὲ αὐτὸν τοῦ ποιητῆ ἢ τοῦ μουσικοσυνθέτη: «...ἐδῶ τοποθετῶ ἓνα κόμμα, ἐκεῖ, ἂν πρέπει νὰ περιορίσω μία θεά, βάζω μία παρένθεση... ..Ἐκεῖ κλείνω τὴν πρόταση καὶ πρὸ πέρα ξεκινᾶω ἓνα ἄλλο θέμα...».

Ὁ Γαλλικὸς κῆπος

Συμμετρία. Εὐθεῖες γραμμές. Σχήματα. Τὸ ἐμβληματικὸ στοιχεῖο τῶν γαλλικῶν ἀναγεννησιακῶν κήπων, τὰ καθορισμένα παρτέρια ἀπὸ πυξάρι καὶ οἱ σχηματοποιημένοι ταξοί, ὀρίζουν τὰ στρωμένα μὲ χαλίκι κάθετα μονοπάτια. Συνηθισμένοι οἱ φυτικοὶ λαβύρινθοι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνθισμένα παρτέρια καθὼς καὶ οἱ χαρακτηριστικὲς λεβάντες ποὺ θυμίζουν τὸ τοπίο τῆς Προβηγκίας. Στὴ μέση, πάντα σὲ κυκλικὸ παρτέρι, ἓνα φυλλοβόλο μικρὸ δένδρο ἢ ἄγαλμα, ὀλοκληρώνει τὴν εἰκόνα τοῦ τυπικοῦ γαλλικοῦ κήπου, ὅπως καὶ ὁ σπουδαῖος François Louis Bareaud ἐφάρμοσε στὰ γνωστὰ τοπιοτεχρήματα τῆς Κωνσταντινούπολης, ἀλλὰ καὶ στὸν Ἐθνικὸ Κήπο τῶν Ἀθηνῶν τὸν 19ο αἰώνα.

Τὴν κατασκευὴ χαρακτηρίζουν ἡ γαλλικὴ φινέτσα καὶ ὁ ρομαντισμός, περιχλωμένα σὲ ἐνότητες ὁμοίου θέματος.

Τὸ σχέδιο γιὰ αὐτὸ τὸ κηπάριο προσέφερε μὲ ιδιαίτερη ἐπιμέλεια τὸ καλοκαίρι τοῦ 2014, ὁ βραβευμένος γεωπόνος τοῦ Δήμου Νάουσας Νικόλαος Μπάμπος.

Ἀπὸ τὴ Βραζιλία

Ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὸν Roberto Burle-Marx.

Ὁ σημαντικότερος ἀρχιτέκτονας τοπίου τοῦ 20οῦ αἰῶνα, ἔρχεται ἀπὸ τὴ Βραζιλία. Ὁ Roberto Burle-Marx, μὲ τίς «πολύχρωμες» καμπύλες γραμμὲς ἀπὸ χορτάρια καὶ χαμηλὰ τροπικὰ φυτὰ, ἔδωσε τὴ διάσταση τοῦ «πλεκτοῦ» στὸν καμβᾶ τοῦ πρασίνου. Τὸ πλέξιμο ἦταν ἐξάλλου καὶ ἡ πρώτη τέχνη πὺ διδάχθηκε.

«Κάθε φυτὸ ἔχει τὴν προσωπικότητά του, τὸ ἄρωμά του, τὴ δομὴ του, τὴν ὕψή του, τὸ χρῶμα του... Ἡ χρῆση του σὲ μία φυτοτεχνικὴ σύνθεση ἔχει νὰ κάνει μὲ τὸ περιβάλλον ποὺ εἶναι γηγενές... Δὲν μπορεῖ νὰ ταιριάξει κάπου μὲ ξένα πρὸς αὐτὸ φυτὰ χωρὶς ὄρους... Ὁ κήπος εἶναι σὰν τὴ μουσικὴ σύνθεση καὶ τὰ φυτὰ σὰν τὶς νότες...».

Πατέρας τῆς «ἀρχῆς τῆς θεματικότητας», ἔζησε σχεδὸν παράλληλα μὲ τὸν Ἕλληνα νατουραλιστὴ καὶ ἐπίμονο κηπουρὸ τῆς ἐνδημικῆς χλωρίδας, Δημήτρη Πικιώνη. Τὰ πνεύματά τους, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἔργα τους, συναντῶνται καὶ σὲ αὐτὸν τὸν ἱερὸ χῶρο...

Ὁ Ἴσπανικὸς κήπος

Ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὸν Fernando Caruncho.

Με δεδομένη τὴν ἔμμονή του νὰ τὸν ἀποκαλοῦν «κηπουρό» καὶ ὄχι «ἀρχιτέκτονα τοποίου», ὅπως καὶ τὸ πρότυπό του, ὁ ἄγγλος Capability Brown, ὁ σύγχρονος ἰσπανὸς κηποτέχνης Fernando Carouncho δίνει διάσταση στὸν ἰσπανικὸ κήπο πὸ ἔχει νὰ κάνει μὲ τὴ μεσογειακότητα, χρησιμοποιώντας γεωμετρικὲς δομὲς πὸ ὀρίζουν τὸ κυπαρίσι καὶ ἡ ἐλιά, μὲ τὴν ἐλευθερία τῆς κινήσεως πὸ δίνουν οἱ χαρακτηριστικοὶ σιτοβολῶνες τῆς νοτίου Ἰσπανίας. Ὁ ἴδιος θεωρεῖ τὸν κήπο ὡς ζωντανὸ ὄργανισμὸ μὲ τὴ δική του προσωπικότητα, σὰν ἓνα μέλος τῆς οἰκογενείας... τοῦ προστάτη τῆς ἰδιοκτησίας πὸ περιβάλλει.

Εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλοσοφία καὶ τὴν ἰσλαμικὴ κηποτεχνία τῆς Alambra.

Ὁ Ἴταλικὸς κήπος.

Ἀναδείχθηκε τὴν πρώτη περίοδο τῆς Ἀναγέννησης καὶ ἰδιαίτερα στὶς «βίλλες» τῆς Ρώμης καὶ τῆς Φλωρεντίας. Κλασσικός, μὲ χαρακτηριστικὰ μεσογειακὰ φυτὰ, καρποφόρα (ἐλιά, ἄμπελος) καὶ φαρμακευτικὰ βότανα, ὄχι ὑποχρεωτικὰ σὲ

συμμετρία, δίνει τὴν αἴσθηση τοῦ «καλλιεργημένου τοπίου».

Ἀπὸ τὰ σημεῖα ἐνδιαφέροντος ξεχωρίζουν: ἡ χρήση χειροποίητων πιθαριῶν ἀπὸ πηλό, ποὺ φυτεύονταν μὲ ἀνθοφόρα φυτὰ ἢ ἀθάνατα.

Κατὰ τὸν 20ὸ αἰῶνα, ἓνα νέο στοιχεῖο ἤρθε νὰ προστεθεῖ στὴ βασικὴ δομὴ τοῦ Ἰταλικοῦ κήπου, ἐκπροσωπώντας καὶ τὴ σύγχρονη βιομηχανία κηποτεχνίας ποὺ ἀνθεῖ τὰ τελευταῖα 150 χρόνια στὴν Τοσκάνη: ἡ χρήση – κυρίως – κωνοφόρων σχηματισμένων (artatoriaria), τῶν ὀνομαστῶν «ron-ron», ποὺ ἐμπνεύστηκε ὁ σημαντικὸς φυτωριοῦχος VanninoVannucci ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψή του στὶς ΗΠΑ στὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα.

Τὸ ἰταλικὸ στυλ κηποτεχνίας ἀπέτελεσε τὴν ἀρχὴ τῆς ἔμπνευσης τόσο γιὰ τὸν Γαλλικὸ ὅσο καὶ γιὰ τὸν Ἀγγλικὸ καὶ τὸν Ἰσπανικὸ κήπο μετέπειτα.

Μὲ ἐπίρροη ἀπὸ τὴν Ἰσπανικὴ Ἀνατολή

«Τὸ ἀνοιξιάτικο ἀεράκι χαϊδεύει ἀπαλὰ τὸ κιγκλίδωμα καὶ ἡ δροσιὰ ὑγραίνει τὴν ὄμορφη παιώνια» (LiBai)

Στὴ φιλοσοφία τῆς Ἰαπωνικῆς Ἀνατολῆς, ὁ κήπος εἶναι μικρόκοσμος τοῦ σύμπαντος.

